

In memoriam
Peter van Wiechen
 10 februari 1943 – 19 mei 2023

Bij leven was Peter van Wiechen lid van de Historische Commissie (nu Sectie Historie). Mede-lid Kees Simon haalt herinneringen aan hem op.

“Op een winderige na-jaarsmiddag in 2002 belden twee heren aan bij het pand op de hoek van de Nieuwegracht 62A met de Schalkwijkstraat: Carl Puylaert en Peter van Wiechen, leden van de Historische Commissie (HC) van de NVVR. De deur werd geopend door een mooie jongedame. Zij heet Jacky Sleper, is kunstenaar van beroep en woont met haar man en kinderen dit grote pand. Ze was stomverbaasd toen de heren de reden van hun komst vermeldden. Haar verbazing sloeg om in enthousiasme naarmate hun verhaal vorderde. Ze had er geen idee van dat de beroemde Röntgen als 17-jarige in dit huis had gewoond...”, zo begon Kees Vel-

lenga, toentertijd voorzitter van de HC, zijn relaas over de Gunningdag, gehouden op 17 september 2005 in de Leeuwenberghkerk te Utrecht. Het was de dag dat het fraaie, door de bewoonster

ontworpen en aan haar woning bevestigde tegeltableau, herinnerend aan het verblijf van Röntgen, werd onthuld (zie *figuur 1*). Het belang van de onthulling werd benadrukt door de aanwezigheid van de burgemeester van Utrecht Annie

Brouwer-Korf, de hoogleraar Jan Willem Gunning (betachterkleinzoon van Gunning bij wie Röntgen in de kost was) en de Nobelprijswinnaar Martinus Veltman.

Met dit tableau had Peter van Wiechen zelf een spoor naar het verleden toegevoegd aan de vele sporen die hij op zijn wereldreizen had verzameld. Op 19 mei jongstleden is hij overleden, 80 jaar oud.

‘Al tijdens zijn middelbareschooltijd was Peter gebiologeerd door sporen uit het verleden’

Al in zijn middelbareschooltijd was Peter gebiologeerd door zichtbare tekenen uit het verleden, zoals de beelden op Paaseiland. Allengs ging hij op zijn vele buitenlandse reizen op zoek naar soortgelijke kentekenen, vooral naar die tekens

Figuur 1. Het spoor van Röntgen in Utrecht, hoek Nieuwegracht 62A met de Schalkwijkstraat.

die de aanwezigheid van Nederlanders verraadden. Waar hij ook ter wereld was, legde hij dat vast, vooral met betrekking tot de West-Indische en Oost-Indische Compagnie (WIC en VOC). Dat heeft geresulteerd in een volumineus boekwerk: het *Vademecum van de Oost en West Indische Compagnie*.¹

Bij zijn afscheid in 2003 uit het Amphia Ziekenhuis te Breda, voor zijn gevoel nog steeds het Ignatius Ziekenhuis, haalde hij de VOC en WIC aan en wees hij op de historische feiten die hadden geleid tot hun ondergang (interlopers en lorren-draaiers). Hij trok een parallel met het conglomeraat van fusies dat het Amphia was geworden en zag daar dezelfde gevaren (investeerders en privéklinieken). Dat was geen onbezonnen inzicht, want in de woelige jaren van de prelude naar de omwenteling in de gezondheidszorg had hij zes jaar in het hoofdbestuur van de KNMG gezeten en daarna nog enkele jaren in het LSV-bestuur (Landelijke Specialisten Vereniging).

Vóór zijn pensionering had Peter al, samen met zijn mede Leids röntgenreünist Carl Puylaert, aansluiting gezocht bij de historisch zeer actieve radiologen in onze vereniging. Zij gingen verder als Historische Commissie, waarvan de leden van toen afgebeeld staan in bijgaande figuur (zie figuur 2). Na de voltooiing in 2001 van het gedenkboek honderd jaar NVvR onder de titel *Van röntgenoloog naar radioloog*, stelde die

commissie zich, naast de verzorging van het archief, een ander doel.

Vast en zeker was dat voorstel van Peter afkomstig, want de commissie ging op zoek naar de *sporen* van Röntgen in Europa. Een kolfje naar zijn hand. België, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Rusland, Zwitserland, Portugal, Groot-Brittannië werden uitgekamd. En als het hele gezelschap tevreden met het resultaat z'n rust had gezocht in het tijdelijke verblijf kon je Peter nog aantreffen tussen graven op kerkhoven om, zoals

Figuur 2. Historische Commissie anno 2005 op de dag van de onthulling van het tableau. V.l.n.r.: Gerd Rosenbusch, Joris Panhuysen †, Peter van Wiechen †, Kees Vellenga †, Carl Puylaert † en Hans Vermeij.

Carl Puylaert schreef, als een prins van Serendip, het onverwachte te vinden. De verslagen van deze reizen zijn verschenen in MemoRad, waarvan hij ook korte tijd nog redacteur was.

Naast deze activiteiten was Peter jarenlang vertegenwoordiger van de NVvR bij het Domus-overleg, het overlegorgaan van de historische commissies van alle wetenschappelijke verenigingen. Binnen dat kader hield hij in 2008 een fraaie voordracht over *De röntgenologie in oorlogstijd (WO II)*, een coproductie met Hans Vermeij. Toen de HC zich meer ging concentreren op het behoud van het radiologisch erfgoed in het Trefpunt Medische Geschiedenis op Urk, nam zijn belangstelling af en verliet hij in 2017 de HC. De ziekte van Parkinson maakte het leven voor hem ook ongemakkelijk. Peter is van ons heengegaan, maar heeft duidelijk zijn sporen nagelaten.

Namens de voormalige HC en de Sectie Historie

Kees Simon

Referentie

1. Wiechen Peter van, *Vademecum van de Oost- en West-Indische Compagnie: historisch-geografisch overzicht van de Nederlandse aanwezigheid in Afrika, Amerika, Azië en West-Australië vanaf 1602 tot heden*. Utrecht: Bestebreurtje, 2002.